

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยที่ผ่านมามีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว¹ อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทยและรายได้ประชาชาติต่อหัว เป็นไปในระดับที่ค่อนข้างสูง จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นอาจมองได้ว่าเศรษฐกิจของประเทศไทยได้เจริญเติบโตอย่างมาก เป็นผลให้สภาพการพึ่งพาตลาดเงิน (Money Market) ซึ่งเป็นแหล่งกลางในการระดมเงินออมระยะสั้น และตลาดสินเชื่อ (Credit Market) ย่อมไม่เพียงพอ ดังนั้นตลาดทุน (Capital Market) อันเป็นตลาดของเงินทุนระยะปานกลางและระยะยาวซึ่งรวมถึงหลักทรัพย์ระยะปานกลางและระยะยาว เช่น ตราสารประเภทหุ้นและตราสารประเภทหนี้ที่มีอายุมากกว่าหนึ่งปีโดยมีตลาดหลักทรัพย์เป็นหนึ่งในสถาบันของตลาดทุนซึ่งทำการซื้อขายเปลี่ยนมือตราสารดังกล่าว ได้เริ่มเข้ามามีบทบาทในฐานะ เป็นแหล่งระดมเงินออมอีกแห่งหนึ่ง ซึ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๗ ด้านการเงิน การคลังและตลาดทุนได้เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาตลาดทุนของประเทศไทยได้กำหนดแนวทางการพัฒนาไว้อย่างเด่นชัด ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะให้ตลาดทุนมีส่วนเกื้อหนุนและสร้างเสถียรภาพแก่ระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยโดยส่วนรวม

การประกาศใช้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ที่มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 นั้น เป็นมาตรการหนึ่งในหลาย ๆ มาตรการในการพัฒนาระบบตลาดทุนของประเทศไทย เนื่องจากก่อนที่จะมีการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว โครงสร้าง

¹ ประสาร ไตรรัตน์วรกุล, "บทบาทของ ก.ล.ต. ที่มีต่อตลาดหลักทรัพย์" เอกสารจากการอภิปรายทางวิชาการเรื่อง "โฉมหน้าใหม่ของหุ้นไทย" จัดโดยมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย 19 กันยายน 2535. (อัสสัณา), หน้า 1-3.

พื้นฐานสำหรับการพัฒนาตลาดทุนอันเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ และกฎเกณฑ์ต่าง ๆ รวมทั้งสถาบันพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการสนับสนุนธุรกรรมในตลาดทุนไม่ว่าจะดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควรจะเป็น และที่สำคัญการกำกับดูแลและการพัฒนาตลาดทุนไม่ว่าจะเป็นการกำกับดูแลการระดมทุนในตลาดแรก หรือการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดรองตกอยู่ภายใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้องหลายฉบับ อาทิเช่น

- พระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2517
- พระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2527
- พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. 2522
- พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2521 และ
- ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ทั้งนี้ยังเป็นเหตุให้การกำกับดูแลและพัฒนาตลาดทุนตกอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของหลายหน่วยงาน อาทิเช่น

- กระทรวงการคลังโดยผ่านทางกองนโยบายตลาดทุน สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ตามพระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2517 และพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. 2522
- ธนาคารแห่งประเทศไทย ตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. 2522
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตามพระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2517
- กระทรวงพาณิชย์ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2521

อำนาจกำกับดูแลและพัฒนาที่กระจัดกระจายอยู่ตามหน่วยงานต่างๆ เหล่านี้ทำให้การกำหนดนโยบายและการดำเนินการพัฒนาตลาดทุนขาดความเป็นเอกภาพและไม่ต่อเนื่องเท่าที่ควร ซึ่งเป็นการ

ก่อให้เกิดความไม่มีประสิทธิภาพในการกำกับดูแลและพัฒนาตลาดทุน ดังนั้นการประกาศใช้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 จึงถือว่าเป็นการปรับปรุงระบบและโครงสร้างการกำกับดูแลและการพัฒนาตลาดทุนของประเทศอีกทางหนึ่ง

ตามที่กล่าวมาข้างต้นคำว่าตลาดทุนไม่ได้หมายความถึงตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเท่านั้น² เพียงแต่ในช่วงที่ผ่านมาตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีอัตราการเจริญเติบโตที่สูงไม่ว่าจะในแง่จำนวนบริษัทจดทะเบียน มูลค่าหุ้นตามราคาตลาด ดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์ จำนวนการซื้อขายหลักทรัพย์ประจำวัน จึงก่อให้เกิดความเข้าใจผิดว่าตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยคือตลาดทุนของประเทศ อย่างไรก็ตามตลาดทุนจะเป็นตลาดที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์ระยะปานกลางและระยะยาวที่มีอายุเกินกว่า 1 ปี ทั้งในตลาดแรก (Primary Market) และตลาดรอง (Secondary Market) ซึ่งเป็นตลาดของหลักทรัพย์ที่ซื้อขายเปลี่ยนมือก่อนที่หลักทรัพย์นั้นจะครบกำหนดระยะเวลา และรวมถึงตลาดหลักทรัพย์และศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์ ดังนั้นในส่วนที่เป็นตลาดรองแล้ว ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นเพียงองค์ประกอบหนึ่งเท่านั้น ความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการ ก.ล.ต. และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย นับว่าเป็นประโยชน์ที่จะกล่าวถึงเหตุผลที่ภาครัฐมีบทบาทในการกำกับดูแลและพัฒนาตลาดทุน ในต่างประเทศกำหนดให้เป็นอำนาจของรัฐที่จะทำหน้าที่กำกับดูแลและพัฒนาตลาดทุน เพื่อคุ้มครองผลประโยชน์ของประชาชนส่วนรวม ซึ่งการกำกับดูแลและพัฒนาตลาดทุนโดยภาครัฐนั้น เป็นการกำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์ เนื่องจากตลาดทุนเป็นตลาดที่เกี่ยวข้องกับเงินลงทุนของประชาชนโดยทั่วไป และอาจมีปัญหาเกี่ยวกับความไม่เสมอภาค และความไม่เพียงพอของข่าวสารข้อมูล จนเป็นเหตุให้เกิดความล้มเหลวทางตลาดได้ กล่าวคือ หากปล่อยให้กลไกของตลาดดำเนินไปโดยอิสระอาจก่อให้เกิดความไม่เสมอภาคแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งในหลักการสภาพของตลาดที่ดีนั้นจะเกิดขึ้นได้หากราคาของหลักทรัพย์สะท้อนมาจากการตัดสินใจของนักลงทุนที่ได้รับข้อมูลที่เพียงพอ ดังนั้นหน้าที่ของภาครัฐที่ทำการกำกับดูแลตลาดทุนคือการทำให้เกิดความมั่นใจว่าตลาดทุนสามารถดำเนินการเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของนักลงทุน และสามารถทำหน้าที่ในการระดมทุน และจัดสรรทรัพยากรได้อย่างมี

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 6-8.

ประสิทธิภาพ โดยสรุปภาครัฐมีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลตลาดทุนเพื่อแก้ไขความล้มเหลวทางตลาด โดยลดปัญหาของความไม่เสมอภาคและความไม่เพียงพอของข้อมูลที่เกี่ยวกับหลักทรัพย์ในตลาดทุนเพื่อวัตถุประสงค์หลักที่จะให้ประชาชนโดยส่วนรวมได้รับความคุ้มครองในระดับที่เหมาะสม

ทั้งนี้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 นี้ได้ยกเลิกพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2517 และพระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2527 และได้ปรับโครงสร้างของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยขึ้นใหม่ โดยได้กำหนดให้แนชดิงหน้าชื่อของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ต.ล.ท.) เพื่อให้ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยสามารถพัฒนาดำเนินงานในตลาดให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด กล่าวคือให้คณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์มีอำนาจและหน้าที่วางนโยบายควบคุมดูแลการดำเนินงานของตลาดหลักทรัพย์ และออกกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการดำเนินงานประจำวันของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งรวมถึงการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรับและเพิกถอนหลักทรัพย์จดทะเบียนการเป็นสมาชิกในตลาดหลักทรัพย์ การเลือกตั้งกรรมการตลาดหลักทรัพย์ สิทธิหน้าที่ วินัย และการลงโทษสมาชิก และวิธีการซื้อขายหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เป็นต้น นอกจากนี้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ยังได้กำหนดให้ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีฐานะเป็นนิติบุคคลที่มีอำนาจดูแลตนเอง (Self Regulatory Organization) โดยมีคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์เป็นผู้วางนโยบายควบคุมดูแลการดำเนินงานของตลาดหลักทรัพย์และกำกับดูแลการดำเนินงานภายในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยด้วยตนเอง

นอกจากนี้พระราชบัญญัติดังกล่าวยังได้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (สำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต.) เพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลและพัฒนาตลาดทุน โดยกำหนดให้มีฐานะเป็นนิติบุคคลและกำหนดให้มีคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (คณะกรรมการ ก.ล.ต.) โดยมีอำนาจหน้าที่วางนโยบายการส่งเสริมและพัฒนาตลาดทุน กำกับดูแลในเรื่องหลักทรัพย์ ธุรกิจหลักทรัพย์ ตลาดหลักทรัพย์ ศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์ และธุรกิจที่เกี่ยวข้อง องค์กรที่เกี่ยวข้องเนื่องกับธุรกิจหลักทรัพย์ การออกหรือเสนอขายหลักทรัพย์ต่อประชาชน การเข้าถือหลักทรัพย์เพื่อครอบงำกิจการ และการป้องกันการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์

และเนื่องจากคณะกรรมการ ก.ล.ต. เป็นผู้กำกับดูแลและพัฒนาตลาดทุนทั้งระบบการ
 ประสานงานระหว่างตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์
 และตลาดหลักทรัพย์มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการตรวจสอบการกระทำอันไม่เป็นธรรม
 เกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 นี้
 ได้มีการหารือแนวทางร่วมกันในการป้องกันเหตุการณ์ดังกล่าว เพื่อพิทักษ์ผลประโยชน์สูงสุดของ
 ประชาชน โดยกำหนดให้ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีหน้าที่ดูแลการซื้อขายของบริษัทมหาชน
 และนักลงทุนประจำวัน และรวบรวมรายงานการซื้อขายที่เข้าข่ายเป็นความผิด ส่วนสำนักงาน
 คณะกรรมการ ก.ล.ต. มีหน้าที่ดำเนินการทางกฎหมาย ทั้งนี้ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
 จะ เน้นการสังเกตพฤติกรรมการซื้อขายหลักทรัพย์เป็นหลัก แต่ในกรณีที่ต้องดำเนินการใดๆตาม
 ขั้นตอนทางกฎหมายแล้ว ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจะส่งเรื่องมาให้สำนักงานคณะกรรมการ
 กำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เป็นผู้พิจารณาดำเนินการในขั้นต่อไป แต่เนื่องจากมาตรการ
 ในการสอบสวนและดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิดในคดีความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันไม่เป็นธรรมใน
 การซื้อขายหลักทรัพย์ ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ในปัจจุบัน
 มีหน่วยงานเกี่ยวข้องอยู่หลายหน่วย ซึ่งในการนี้อาจพิจารณาขั้นตอนการดำเนินการและหน่วยงาน
 ที่เกี่ยวข้องได้ดังต่อไปนี้

1. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ต.ล.ท.)

ทำหน้าที่ติดตามดูแลว่าการซื้อขายหลักทรัพย์มีความผิดปกติหรือไม่ หากพบสิ่งผิดปกติ
 เกิดขึ้น ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจึงส่ง เรื่องให้สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และ
 ตลาดหลักทรัพย์ดำเนินการต่อไป

2. สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (สำนักงานคณะ
 กรรมการ ก.ล.ต.)

อาจเข้าดำเนินการตรวจสอบโดยสำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. จะ เข้าไป
 ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานด้วยตนเอง หรือขอข้อมูลสนับสนุนจาก
 ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยก็ได้ หากมีหลักฐานเพียงพอที่อาจจะเข้าข่ายเป็นความผิดตาม
 พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 แล้ว ก็จะแยกพิจารณาดังนี้

- กรณีที่เป็นความผิดไม่ร้ายแรง ซึ่งอาจเปรียบเทียบปรับได้ตามที่พระราชบัญญัติ
หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 กำหนด และเป็นความผิดที่ชัดเจน ก็จะนำเสนอต่อ
คณะกรรมการ เปรียบเทียบปรับเพื่อดำเนินการ เปรียบเทียบปรับต่อไป

- กรณีเป็นการกระทำความผิดที่ร้ายแรงและจากพยานหลักฐานที่มีสามารถพิสูจน์การ
กระทำความผิดได้ชัดเจน ก็จะเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
เพื่อให้สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ดำเนินการกล่าวโทษผู้กระทำ
ความผิดต่อพนักงานสอบสวนต่อไป

3. พนักงานสอบสวน

เมื่อพนักงานสอบสวนรับเรื่องกล่าวโทษจากสำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. แล้ว
ก็จะดำเนินการสอบสวนเพื่อสรุปสำนวนและทำความเข้าใจอีกครั้งหนึ่ง ก่อนเสนอต่อพนักงานอัยการ
ต่อไป

4. พนักงานอัยการ

เมื่อพนักงานอัยการได้รับสำนวนและสรุปความเห็นในคดีจากพนักงานสอบสวนแล้ว
จะมีความเห็นให้ดำเนินการอย่างไรโดยหนึ่งดังต่อไปนี้

- หากเห็นควรสั่งฟ้อง ก็จะดำเนินการฟ้องร้องดำเนินคดีต่อศาลต่อไป
- หากเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง ก็จะแจ้งให้พนักงานสอบสวนทราบถึงการสั่งไม่ฟ้องนั้น
ทั้งนี้ ไม่ว่าจะ เป็นกรณีใดกรณีหนึ่งข้างต้นก็ตาม พนักงานอัยการมีอำนาจสั่งตามที่
เห็นสมควร และให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมหรือส่งพยานคนใดมาให้ซักถาม
ก่อนจะมีคำสั่งต่อไป รวมถึงการวินิจฉัยว่าควรปล่อยตัวผู้ต้องหา ปล่อยชั่วคราว ควบคุมไว้หรือ
ขอให้ศาลขัง แล้วแต่กรณี และจัดการหรือสั่งการให้เป็นไปตามนั้น

5. ศาล

เมื่ออัยการ เห็นควรสั่งฟ้องคดีต่อศาลแล้ว ศาลก็จะพิจารณาพิพากษาชี้ขาดข้อคดี
ไปตามตัวบทกฎหมายประกอบข้อเท็จจริงตามที่ฝ่ายโจทก์(อัยการ) และฝ่ายจำเลยได้นำเสนอ
ต่อศาลตามขั้นตอนของกระบวนการวิธีพิจารณาความ ไปแล้วนั้น

จากลักษณะและวิธีการดำเนินการดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่ามีหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องอยู่หลายหน่วยงาน แต่หน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐาน รวมถึงการสืบสวนข้อเท็จจริงในเบื้องต้น เพื่อใช้พิสูจน์ถึงการกระทำความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันไม่เป็นธรรมในการซื้อขายหลักทรัพย์ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 บัญญัติไว้ในหมวด 11 เรื่องพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามมาตรา 264 - มาตรา 267 อีกทั้งความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันไม่เป็นธรรมในการซื้อขายหลักทรัพย์ดังกล่าวนี้ มีลักษณะเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจซึ่งถือเป็นความผิดพิเศษ ดังนั้น การป้องกันและปราบปรามความผิดดังกล่าวจึงจำเป็นต้องอาศัยหน่วยงานซึ่งมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และมีความชำนาญ โดยเฉพาะในการตรวจสอบการดำเนินธุรกรรมเกี่ยวกับหลักทรัพย์อย่างเพียงพอ เพื่อจะสามารถแก้ไข ป้องกันและปราบปรามสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความสั่นคลอนต่อเสถียรภาพของตลาดหลักทรัพย์หรือสถานการณ์ที่ทำให้การดำเนินธุรกรรมในตลาดหลักทรัพย์เป็นไปโดยไร้ประสิทธิภาพในการควบคุมดูแล ดังนั้น จึงเป็นการสมควรที่จะขจัดปัญหาข้อขัดข้องใดๆที่เกิดขึ้นจากบทบัญญัติของพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 พร้อมทั้งพัฒนาแนวทางในการดำเนินการ เพื่อให้มาตรการในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันไม่เป็นธรรมในการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้ คงต้องคำนึงถึงสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลผู้ถูกตรวจสอบตามความผิดดังกล่าวด้วย

วัตถุประสงค์และขอบเขตของการวิจัย

1. เพื่อรวบรวมปัญหาและเหตุขัดข้องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการตรวจสอบ รวบรวม และค้นหาพยานหลักฐาน รวมถึงการสอบสวนข้อเท็จจริงในเบื้องต้นก่อนเข้าสู่การดำเนินการกระบวนการพิจารณาในความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันไม่เป็นธรรมในการซื้อขายหลักทรัพย์ ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535

2. เพื่อศึกษาถึงบทบัญญัติตามกฎหมายของประเทศไทย อันได้แก่ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 และบทบัญญัติตามกฎหมายของต่างประเทศ อาทิเช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศสิงคโปร์ เป็นต้น

3. เพื่อชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ของการปรับปรุงวิธีการในการตรวจสอบ รวบรวม และ ค้นหาพยานหลักฐาน รวมถึงการสอบสวนข้อเท็จจริงในเบื้องต้นก่อนการดำเนินกระบวนการพิจารณาในความผิดเกี่ยวกับการกระทำความผิดไม่เป็นธรรมในการซื้อขายหลักทรัพย์ เพื่อให้การดำเนินกระบวนการยุติธรรมในขั้นตอนต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการสอบสวนและการดำเนินคดีให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ หากสามารถตรวจสอบ รวบรวม และค้นหาพยานหลักฐาน รวมถึงการสอบสวนข้อเท็จจริงในเบื้องต้นได้ครบถ้วนถูกต้องและสมบูรณ์ ซึ่งจะทำให้สามารถแก้ไขปัญหาความสับสนคลอเคลียต่อเสถียรภาพของตลาดหลักทรัพย์อันกระทบถึงผลประโยชน์ของผู้ลงทุนทั่วไปได้อย่างสมควรแก่เหตุและกาล

ทฤษฎี และแนวความคิด

จากการวิจัยผู้เขียนพบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินการก่อนฟ้องคดีสำหรับคดีความผิดเกี่ยวกับหลักทรัพย์ ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 นั้นมีอยู่หลายประการ ประการแรกเป็นเรื่องของบทบัญญัติของกฎหมายที่ให้อำนาจแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ไว้อย่างจำกัด ประการที่สององค์กรที่บังคับใช้กฎหมายมีอยู่หลายองค์กรซึ่งปฏิบัติหน้าที่ซ้ำซ้อนหรือเกี่ยวข้องกันหลายองค์กร ประการที่สามเป็นผลสืบเนื่องมาจากประการที่สองคือระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินมาตรการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับหลักทรัพย์นั้น ยาวนานเกินความจำเป็น ประการที่สี่บทกฎหมายในเรื่องความผิดเกี่ยวกับการกระทำความผิดไม่เป็นธรรมในการซื้อขายหลักทรัพย์ยังได้บัญญัติองค์ประกอบของความผิดที่ยุ่งยากซับซ้อน อีกทั้งสร้างภาระการพิสูจน์ที่เกินความจำเป็นให้กับฝ่ายรัฐ และประการสุดท้ายเนื่องจากกฎหมายหลักทรัพย์มีลักษณะพิเศษที่ต้องอาศัยพนักงานบังคับใช้กฎหมายที่มีความรู้ ความเข้าใจ และความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับหลักทรัพย์โดยเฉพาะ ทำให้การบังคับใช้กฎหมายขององค์กรต่าง ๆ ยังสับสนขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องครบถ้วน วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงได้เสนอแนวทางแก้ไขเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการกระทำความผิดไม่เป็นธรรมในการซื้อขายหลักทรัพย์ เพื่อให้ตลาดหลักทรัพย์ฯ มีเสถียรภาพและสามารถคุ้มครองประชาชนในการลงทุนในหลักทรัพย์ได้ เพื่อให้ผู้ลงทุนมีอำนาจในการต่อรองที่เท่าเทียมกัน โดยไม่มีบุคคลใดมาทำให้สภาพ

ของตลาดหลักทรัพย์ฯ เปลี่ยนแปลงไปจากสภาพที่ควรจะเป็น และเพื่อให้ตลาดหลักทรัพย์มีสภาพเป็นตลาดทุนที่แท้จริง มิใช่เป็นเพียงสถานที่แสวงหากำไรของบุคคลเพียงบางกลุ่ม อีกทั้งเพื่อให้ตลาดหลักทรัพย์มีสภาพเป็นตลาดรอง (Secondary Market) ที่มีประสิทธิภาพในการระดมเงินออมจากประชาชนมาใช้ เป็นปัจจัยในการพัฒนาภาคธุรกิจอุตสาหกรรมของประเทศได้ ทั้งนี้เพื่อให้สมกับแนวคิดของรัฐที่ต้องการส่งเสริมและพัฒนาตลาดทุนขึ้นในประเทศไทย

ดังนั้น ทฤษฎีและแนวความคิดที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

- ทฤษฎีเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการลงโทษในทางอาญา ในที่นี้นำมาใช้พิจารณาเพียง 2 ทฤษฎี คือ
  - ทฤษฎีโทษที่เหมาะสม (Retributive Theory)
  - ทฤษฎียับยั้งหรือปราบปราม (Deterrent Theory)
- ทฤษฎีกระบวนการยุติธรรมทางอาญา มี 2 ทฤษฎี ได้แก่
  - ทฤษฎีว่าด้วยการควบคุมอาชญากรรม (Crime Control Model Theory)
  - ทฤษฎีว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิของประชาชน (Due Process Model Theory)
- ทฤษฎีตลาดทุนที่มีประสิทธิภาพ (Efficiency Capital Market Theory)
- ทฤษฎีหลักปฏิบัติเท่าเทียมกัน (Equal Treatment Rule)
- ทฤษฎีว่าด้วยสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษยชน (Human Right Theory)

วิธีการศึกษาวิจัย

เป็นการวิจัยแบบเอกสาร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการตรวจสอบรวบรวม และค้นหาพยานหลักฐาน รวมถึงการสอบสวนข้อเท็จจริงในเบื้องต้น พร้อมทั้งเสนอแนวทางการดำเนินการในประเทศไทยต่างๆ ซึ่งอาจนำมาปรับปรุง เพื่อแก้ไข ป้องกัน และปราบปรามปัญหาความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันไม่เป็นธรรมในการซื้อขายหลักทรัพย์ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ได้

2. ทำให้ทราบถึงแนวความคิดและบทบัญญัติกฎหมายของประเทศต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการวิธีพิจารณาความอาญาของพนักงานเจ้าหน้าที่ ก่อนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมเพื่อพิจารณาตัดสินในความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันไม่เป็นธรรมในการซื้อขายหลักทรัพย์ อาทิเช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศสิงคโปร์ เป็นต้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย